

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Емил Асенов Мингов

по конкурса за доцент по Трудово право и Обществено осигуряване

на СУ"Св.Климент Охридски"

По обявения в „Държавен вестник“,бр.108 от 17.12.2013 г. конкурс за доцент в професионално направление 3.6 "Право"(Трудово право и Обществено осигуряване) на СУ"Св.Климент Охридски" с един кандидат –главен асистент д-р Нина Милкова Гевренова

При обявяване на конкурса и формирането на научното жури са спазени законовите изисквания ,съгласно чл.24-26 от Закона за развитие на академичния състав, чл.53,55-56 от Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав и чл.105,107-108 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ"Св.Кл.Охридски".

I.

Нина Гевренова е родена на 03.03.1966 г.в гр. Пловдив,област Пловдив.Завършва Юридическия факултет на СУ Св.Кл.Охридски"през 1992г. Непосредствено след завършване на висшето си юридическо образование въз основа на конкурс постъпва като асистент по трудово право и обществено осигуряване ЮФ на СУ"Св.Климент Охридски,където работи и понастоящем и е последователно повишавана като старши асистент и главен асистент съответно през 2001 и 2003 година. През 2007 защитава докторска дисертация на тема""Правилник за вътрешния труд-недържавен източник на трудовото право" и същата година и е присъдена образователната и научна степен"доктор".

Същевременно е работила като експерт в Министерството на правосъдието,програма ФАР 1996-1997 г, експерт в Българската търговско-промишлена палата 2000-2009 г,като експерт в USAID по проект Labour market Project-Harmonization of the Bulgarian Labour Law with EU legislation през 2003-2004г. и като адвокат в САК от 2000г. до сега.От 2012 г. е член на правния съвет при Президента на Република България.

В периода от 2002 до 2012 г. и водила магистърски курс по трудово право в НБУ,училище по мениджмънт, през учебните 2011-2013 години е водила задочните курсове по трудово право,а през учебната 2013-2014-задочния курс по осигурително право в ЮФ на СУ"св.Климент Охридски".

Кандидатът Нина Гевренова е автор на 17 научни труда от които дисертация за придобиване на образователната и научна степен "доктор", отпечатана в отделна книга, монография, три участия (при условията на разграничено авторство) в сборници, посветени на здравословните и безопасни условия на труд, трудовоправния режим на лицата с намалена работоспособност и лицата с увреждания и 12 статии.

За участие в конкурса главен асистент д-р Нина Гевренова е представила една монография и три статии, чиято тематика е в областта на трудовото право.

Тематично представените работи могат да бъдат разделени в две основни групи: трудове, посветени на закрилата на работниците и служителите и такива, свързани с проблематиката на представителите на работниците и служителите при информирание и консултиране. В този ред ще бъдат и рецензирани.

II. Научна продукция

1. Основната част от представените в конкурса научни трудове са посветени на въпроси на закрилата, която трудовото ни законодателство предоставя на лицата в уязвимо положение - статиите "Момент на реализиране на предварителната закрила при уволнение", "Въпроси на правната уредба на основанията за уволнение, при които се осъществява предварителната закрила" и монографичния труд "Специална закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност"

1.1. Разработването на проблематиката, свързана със закрилата на уязвимите категории лица, е намерила израз в статията "**Момент на реализиране на предварителната закрила при уволнение**" (сб. Актуални проблеми на Трудовото и Осигурителното право, т. IV). Вярно е, че материята на предварителната закрила при уволнение вече е била обект на изследване в българската трудовоправна теория, но широтата на научното мислене и интереси на кандидата провокират търсения там, където тази материя повдига въпроси. На основата на юридически анализ относно реализирането на правна закрила при упражняване на правото на уволнение и изследваната съдебната практика (с. 182-185) е направен извод, че правната уредба е адекватна само при уволнението без предизвестие. В случаите обаче когато уволнението е с предизвестие, основателен е изводът, че уредбата в чл. 333, ал. 7 КТ относно момента на реализиране на предварителната закрила към момента на връчване на заповедта за уволнение не отговаря на идеята, която законодателят е искал да изрази - предотвратяване на възможността на работодателя да прекрати едностранно с предизвестие създадената трудовоправна връзка. А предизвестие е момента в който той упражнява своето субективно потестативно право. Връчването на заповедта е един последващ момент, към който реферира разпоредбата на чл. 333, ал. 7 КТ. Като подлага на критичен анализ това законово разрешение, авторът уместно посочва, че независимо от своята добросъвестност, работодателят не разполага със средства, които да гарантират законосъобразното прекратяване на трудовото правоотношение. В това отношение повече от основателно е направеното предложение за законодателна промяна с която да се регламентира, че предварителната закрила се отнася не към момента на връчване на заповедта за уволнение, а към момента даване на

предизвестие, към който момент работодателят упражнява правото си на уволнение (с.186-189).

1.2. Все в посока на уязвимите категории лица, за които законодателят е установил засилената закрила при уволнение в чл.333 КТ е и статията **“Въпроси на правната уредба на основанията за уволнение, при които се осъществява предварителната закрила”** (сб.Актуални проблеми на Трудовото и осигурителното право, т.V). Във фокуса на вниманието на автора е изследване на проблематиката, свързана с естеството на предварителната закрила при уволнение от гледна точка на основанията на които законодателят я установява. Заслужава подкрепа зрителния ъгъл от който се изхожда в статията, доколкото тезата за обективните причини, налагащи прекратяването на трудовия договор не се приема еднозначно в литературата. Още повече, когато се изхожда от постулата, че тези основания са израз на предоставено на работодателя субективно потестативно право. С оглед на същината и предназначението на закрилата авторът извежда принципът, който следва да бъде в основата на определянето на основанията, които поставят пречки пред работодателя свободно да прекрати създаденото трудово правоотношение-свободата му при създаването на основанията за уволнение. Съответно, когато тези основания не зависят от неговата воля и поведение, когато са резултат от обективни икономически, технически и технологични причини от обективен характер, закономерно се прави изводът, че законодателят не следва да препятства възможността работодателят да уволнява работника или служителя(с.172). На основата на този принцип и като подлага на критичен анализ всяко едно от основанията по чл.333, ал.1 КТ се стига до изводът, че не всички от тях намират своето оправдание за установяване на предварителна закрила при уволнение. Доколкото намаляването на обема на работата и дисциплинарното уволнение не са основания, които се създават от работодателя и съответно настъпват независимо от неговата воля и поведение се прави обосновано предложение за промяна на правната уредба с което те да отпаднат от основанията при които работниците и служителите се ползват с предварителна закрила по чл.333, ал.1 КТ(С.184).

1.3 Сред представените трудове и в изпълнение на изискванията на чл 24, а1, т.3 ЗРАС, чл.53, ал.1 т.3 ППЗРАС и чл. 105 т.3 от Правилника за реда за заемане на академични длъжности се откроява монографията **„Специална закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност”**. Това монографично изследване на гл.асистент Нина Гевренова е най-солидното нейно публикувано научно изследване с оригинални творчески постижения след докторската дисертация от 2007 г.

Монографията е сериозно и задълбочено научно изследване, което легитимира научното израстване на нейния автор и съдържа редица достойнства, по-важните от които са както следва:

а) Трудът е първото цялостно монографично изследване на проблематиката на специалната закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност като комплексен институт на трудовото право съдържащ правните средства и способности за осигуряване на правото на труд на лицата с намалена работоспособност.

б) Съчинението има правилна **система и структура** на изложение, като започва с увод в който се определя същността на правната закрила, след което се проследява нейните проявни форми към момента на възникване на

индивидуалното трудово правоотношение(гл.I), по време на неговото съществуване(гл.II) ,при прекратяване на трудовото правоотношение (гл.III) и заключение.Тази последователност отговаря на логиката на поставяне и на правните въпроси.

в) Изложението свидетелства за сигурно овладяване и осмисляне на нормативната уредба, която е значителна по обем (КТ, Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Закона за насърчаване на заетостта, Закона за интеграция на хората с увреждания и Правилника за неговото прилагане, Закона за здравето, Наредбата за медицинската експертиза, Наредбата за трудоустрояването и др.), както и за основно познаване на общата и специална правна литература-българска и чужда, включително и от други клонове на правото (административно, гражданско и др.), която е необходима за успешното извършване на научното изследване. Главен асистент Н.Гевренова познава не само тези клонове на правото ,но и трудовоправната, административната теория и общата теория на правото.Към чуждите становища на авторите се отнася с уважение и коректно ги отразява.

г)Изследвана е и анализирана богата практика на органите за медицинска експертиза и съдебната практика на ВКС и ВАС(с.35,заб.22 под линия,с.73,заб.50 под линия,с.99,заб.10 под линия, с.122,заб.28 под линия,с.130,заб.40 под линия и с.132,заб.41 под линия,с.152,заб.63 и 64 под линия и др.).

д)Предоставения труд свидетелства за творческото израстване и дълбочината на автора като изследовател и търсене на практическото значение на законодателните решения. Работата съдържа редица задълбочени юридически анализи, свързани с правната характеристика, значението, съдържанието и обема специалната закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност като отделен институт на трудовото право(с.14-25,89-93), юридическия характер на задължението на работодателя да определя подходящи длъжности за лицата с намалена работоспособност и стимулите, които законодателството му предоставя(26-76), юридическия характер на правото на работодателя на отказ да приспособява условията на труд за лицата с намалена работоспособност(82-85), на дейността на органите за медицинска експертиза и юридическа характеристика на техните актове, както и правните последици от тяхното издаване(96-217), а така също и юридическите аспекти на предварителната закрила при уволнение(с.218-287).

е) Авторът показва школувано правно мислене и умение да анализира правните норми като изгражда логически конструкции като извлича правните хипотези от тях(с.19- 25,30-40,45-56,101-132,158-210, 251-270 и др.).

ж)Кандидата проявява изострено и вярно критично мислене към действащото законодателство, като улавя неговите непълноти и не спестява упреците към несъвършенствата на правната уредба(с.29,35-50,77-85,99-130, 178-180,232-272и др.).

з) Трудът съдържа и редица предложения de lege ferenda, които спомагат за усъвършенстване на правната уредба и улесняват практиката по прилагането им(с.30,48,102,183,270,278 и др.).

Към работата могат да бъдат направени и някои бележки и препоръки, които, според мен, могат само да обогатят представения труд.

Една обща бележка се отнася до съдържанието на изложението. Тезите си автора поставя ясно и точно, но изложението в някои части е излишно

претрупано и ненужно. Така например, в гл. I точки 5, 7, 9 и 12 могат да се съкратят значително, доколкото изследваната материя не засяга пряко лицата с намалена работоспособност, а по-скоро е насочена към мотивирането на работодателите от страна на държавата да учредяват трудови правоотношение с разглежданата категория лица. Безспорно това има отношение към общата идея за закрила, но тя е твърде опосредствана, за да и се отдели толкова много място.

Същото може да се каже и относно пространното разглеждане на дейността на органите на медицинска експертиза в гл. II на работата. Едва ли е необходимо толкова подробно описание на целия процес на установяване на намалената работоспособност и характера на актовете на медицинската експертиза. С оглед на темата съществено и важно е да се очертае този ред, да се наблегне на недостатъците на уредбата и пътят за тяхното преодоляване, за да стане ясно как следва да се подобри начинът на функциониране на системата, която без съмнение се нуждае от промени.

Бих препоръчал и известно олекотяване на стила, доколкото за читателя е доста обременително непрекъснатото следене на многобройните подточки при очертаване на правните фигури, като е възможно тяхното окрупняване или просто очертаване.

Някои тези на автора, според мен, се нуждаят от допълнителни аргументи и обосноваване. Така например при определяне на основанията, при които следва да се установи предварителна закрила при уволнение по чл. 333, ал. 1 КТ (с които авторът се е занимал и в студията **“Въпроси на правната уредба на основанията за уволнение, при които се осъществява предварителната закрила”**) се използва критерият “възможността на работодателят самостоятелно и без да търпи негативни последици да създава съответни правни основания.” От една страна се посочва, че “възникването и съществуването на правното основание зависи не **само** от наличието на обективни причини, а от решението на работодателя, който го взема, с оглед на неговите нужди и интереси” (с. 261). Така се признава наличието на обективни причини като закриване на структури поради това, че бъдещото им съществуване не е необходимо или не е възможно (които са в основата на взетото решение), а от друга страна че е важно и съществено обстоятелството, че възникването и съществуването на правното основание е обусловено от решението на работодателят. Подобно е положението и при предварителната закрила по чл. 328, ал. 1, т. 5 и т. 11 КТ. Струва ми се, че в случая съществен и важен е въпросът при всички тези основания **защо** взема това решение работодателят и може ли да вземе друго решение. Ако може, тогава защитата е оправдана и целесъобразна, доколкото има работа за трудоустроения работник или служител и обратно. Тогава следва да се помисли и доколко тезата за изключването на основанията по чл. 328, ал. 1, т. 3 КТ от предварителната закрила (с. 264) е обосновано, предвид на факта, че на разположение на работодателя е възможността за установяване на непълно работно време по чл. 138а КТ, което **няма** да предизвика неблагоприятни за него последици и трудоустроения работник или служител ще може да продължи да работи при липсата на разрешение от държавния орган. Необходимо е да се обоснове също така защо се приема, че е оправдано и целесъобразно установяване на предварителната закрила по чл. 328, ал. 1 КТ, доколкото няма спор относно разбирането, че това основание е обобщаващо и установеното в чл. 328, ал. 1, т. 6 основание е негово частно

проявление. Ако е оправдано и целесъобразно установяване на предварителна закрила за това обобщаващо основание, защо същата не се разпростира и при чл.328, ал., т.6 КТ?

Тези бележки не намаляват и не се отразяват на общата положителна оценка, която заслужава монографията, насочена към решаване на важни научни и научно –приложни проблеми на трудовото право в сферата на специалната закрила на лицата с намалена работоспособност, за които трудът на доктор Нина Гевренова без съмнение ще спомогне.

1.4. Научните търсения и интереси в изследователската работа на автора по отношение на работническото представителство са намерили израз в статията **”Представители на работниците и служителите за информиране и консултиране-понятие и категории”** публикувана в сб.Актуални проблеми на трудовото и осигурително право, т.ІІІ, УИ, 2009, с.88-102. На основата на обстоен юридически анализ се изследва този нов институт на българското трудово право, като се обосновава тезата за три категориите работнически представители, всяка от които има свое собствено основание и особен юридически статут (с.91-99). Тази теза творчески обогатява трудовоправната теория, което е принос в изясняване на проблематиката по отношение на работническото представителство на основата на Д.2002/14 ЕО. В това отношение заслужава подкрепа направеното предложение de lege ferenda за създаване на единен вид представители за формиране и консултиране (с.102).

ІІІ. Преподавателска дейност

Главен асистент Нина Гевренова участва активно в учебно-преподавателската работа в Юридическия факултет на СУ”Св.Климент Охридски” като води упражнения по дисциплините “Трудово право” и “Осигурително право” от назначаването си като асистент през 1992 г. Провежданите от нея занятия са на високо теоретично равнище и което е особен важно-винаги с практическа насоченост. Полезността на провежданите занятия е високо ценена от студентите, към които се отнася с необходимата взискателност.

Гл.асистент Нина д-р Нина Гевренова е опитен педагог, който е натрупал опит не само при водене на семинарни занятия, а и в изнасянето на лекционни курсове. В периода от 2002 до 2012 г. е водила магистърски курс по трудово право в НБУ, училище по мениджмънт, през 2011-2013 година - задочните курсове по Трудово право, а през учебната 2013-2014 година- задочния курс по осигурително право в ЮФ на СУ”св.Климент Охридски”. Едновременно с това през учебната 2012-2013 и 2013-2014 година изнася лекционния курс по Трудово право и Осигурително право в задочната форма на юристите от Юридическия факултет на ВТУ”Кирил и Методий” гр.Велико Търново.

Нина Гевренова не ограничава дейността си само в преподавателската и научна дейност, но активно участва в правоприлагането на трудовото и осигурително право като адвокат, като главен юридически съветник по Трудово право и директор “Човешки ресурси “в БТК, като лектор в организираните семинари по проблемите на трудовото право, като посредник в

Националният институт за помирение и арбитраж, както и в дейността на Правния съвет към Президента на Република България.

IV Обща оценка и заключение

1. Главен асистент доктор по право Нина Гевренова е автор на достатъчно по обем и сериозна по качество научна продукция, която отговаря на изискванията на чл.24 от Закона за развитие на академичния състав, чл.55 от Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав и чл.105 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ"Св.Кл.Охридски".

2. Професионалното развитие на Нина Гевренова е постъпателно възходящо, което позволява да натрупа богат опит на своята изследователска, преподавателска и практическа дейност, която е солидна основа за осъществяване на дейността и като доцент в ЮФ на СУ"Св.Кл.Охридски".

3. Научните изследвания на д-р Гевренова обхващат различни институти на трудовото право и се характеризират със своите задълбочени правни анализи и критично отношение към законодателството и предложения за неговото усъвършенстване. Изследванията на Нина Гевренова имат не само теоретическа, но и практическа стойност, тъй като са отправна точка за нормотворческата практика по прилагане на трудовото право. Ярка демонстрация на това е представеният хабилитационен труд "Специална закрила на лицата с намалена работоспособност, летимирайки я като университетски преподавател. Препоръчвам на кандидата да разшири своите изследвания не само в материята по Трудово право, но и по Осигурително право, за което тя има достатъчно възможности.

4. Познавам повече от 20 години Нина Гевренова и имам отлични впечатления за нея като колега и преподавател. За това време тя е натрупала значителен педагогически опит като асистент и преподавател в Юридическия факултет на СУ"Св.Климент Охридски" както и в преподаването на дисциплините по Трудово и Осигурително право в ЮФ на ВТУ"Кирил и Методий". Досегашната и учебно-преподавателска дейност е напълно достатъчна в качествено и количествено отношение, съответстващо на високите университетски изисквания за доцент по Трудово и Осигурително право.

Въз основа на гореизложеното смятам, че кандидата за конкурсната длъжност гл.асистент д-р Нина Милкова Гевренова напълно отговаря на изискванията за длъжността, за която кандидатства. Поради това и на основание чл.24 - чл.27а от Закона за развитие на академичния състав, чл.53,55-59 от Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав и чл.105,107-113 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ"Св.Кл.Охридски" убедено препоръчвам на уважаемото НАУЧНО ЖЮРИ да вземе решение и предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет на СУ"Св.Кл.Охридски" да избере главен асистент доктор по право НИНА МИЛКОВА ГЕВРЕНОВА на академичната длъжност "ДОЦЕНТ".

01.04.2014
гр. София,

Рецензент:
/проф.д-р Емил Мингов

